Téma: **SZAKPOLITIKAI TANULMÁNY - INFORMATIKA ÉS TELEKOMMUNIKÁCIÓ**

Időszak: *2013. december*

Dátum: *2013. december 27.*

SZÁZADVÉG alapítvány

SZÁZADVÉG gazdaságkutató zrt.

STRATEGOPOLIS KOMMUNIKÁCIÓS TANÁCSADÓ ÉS STRATÉGIAI ELEMZŐ KFT.

Az anyag az NFM_SZERZ/378/1 (2012) számú szerződés teljesítésére készült

Tartalom

Vezetői Összefoglaló 3

1. Nemzetközi infokommunikációs jogalkotás és piaci trendek bemutatása 6

1.1 „Megnyíló oktatás” 6

1.2 Számítási Felhő 8

1.3 Digitális kihívások Európában 9

2. Kiemelt infokommunikációs piaci és szakpolitikai események 10

2.1 Kormányzati és piaci együttműködés 10

2.2 Nemzeti Űrstratégia 11

2.3 IT export 11

2.4 Rezsicsökkentés a távközlésben? 12

2.5 Frekvencia értékesítés 12

2.6 Információbiztonság 14

3. A központi kormányzati infokommunikációs költségvetés elemzése 15

4. A kormányzati infokommunikáció kiemelt stratégiai programjai végrehajtásának aktuális állapot 18

4.1 Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program 18

4.2 Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program 19

4.3 Az Európai Bizottság véleménye az e-közigazgatás és az e-közszolgáltatások Operatív Programok szintű tervezéséről 22

4.4 Magyary Program új változatának tervezete 22

5. Az informatikai és telekommunikációs szektorra vonatkozó aktuális szabályozási tevékenység 23

5.1 Szabályozási eredmények 23

5.2 Folyamatban lévő szabályozási tevékenység 25

6. Kiemelt állami infokommunikációs projektek végrehajtásának monitoringja 26

6.1 Az EKOP aktuális helyzete 26

6.2 A 2014-2020-as tervezési időszak fejlesztéspolitikai programjai 27

7. A kormányzat számára példaértékű projektek bemutatása 28

7.1 Okos városok 28

7.2 Újgenerációs technológiák 30

Vezetői Összefoglaló

A nemzetközi infokommunikációs jogalkotás területén a legfontosabb események között beszámolunk a digitális készségeknek és innovációnak az iskolákban és felsőoktatásban történő elterjesztését célzó kezdeményezésről, amit a Bizottság hirdetett meg „Megnyíló oktatás" címmel. A cselekvési terv célja, hogy felszámolja a digitális eszközök terén fennálló hiányosságokat. Továbbá, hogy támogassa az oktatási intézményeket abban, hogy képesek legyenek biztosítani azt a magas szintű oktatást, melynek révén az iskolából kikerülő pályakezdők rendelkeznek majd mindazon ismeretekkel és készségekkel, melyek birtoklása 2020-ra a munkakörök 90%-ánál alapkövetelmény lesz. A cselekvési terv bejelentésével egyidejűleg a Bizottság egy honlapot (Open Education Europa) is elindított, ahol az érintettek, - így az oktatási szakemberek, intézmények, diákok - szabadon hozzáférhető anyagokat oszthatnak meg egymás között. Az Európai Bizottság 2012. szeptember 27-én fogadta el „A számítási felhőben rejlő potenciál felszabadítása Európában" elnevezésű stratégiát (IP/12/1025, MEMO/12/713), melynek célja a számítási felhő használatának elterjesztése a gazdaság minél szélesebb vertikumában. Bár számos, a felhasználók körében népszerű szolgáltatás (így pl. a Facebook, a web alapú e-mail szolgáltatások) már ma is a számítási felhőn alapuló technológiákra épül, a potenciális gazdasági előnyök ezen technológiáknak minél szélesebb körű elterjesztésében rejlenek. Az Európai Bizottság e gazdasági előnyök kiaknázásnak elősegítése érdekében, a hivatkozott stratégia eszközrendszerébe szervesen illeszkedve, 2013. október 28-án a számítási felhőre vonatkozó, a fogyasztói bizalom erősödését megalapozó szerződési feltételek kialakításáért felelős szakértői csoportot állított fel. A munkacsoport életre hívása egyike a stratégia által megfogalmazott három kiemelt intézkedésnek. Az Unió online piacainak fejlődésében döntő szerepet játszik a szolgáltatási irányelvből fakadó kötelezettségeknek a hatékony tagállami végrehajtása. Különösen az egyablakos ügyintézés lehetőségének kialakítására vonatkozó rendelkezések hordoznak magukban olyan gazdasági lehetőségeket, amelyek jóval túlmutatnak az irányelv rendelkezésein, eredeti célkitűzésein. A vállalkozásoknak nyújtott hatékony elektronikus közszolgáltatásoknak az egyik központi, alapvető eleme a megfelelő, könnyen hozzáférhető tájékoztatás rendelkezésre állása. Ennek érdekében szükséges, hogy a tagállamok a tájékoztatást nyújtó, illetve az egyablakos ügyintézést lehetővé tevő portálok fejlesztésére irányuló beruházásokat eszközöljenek, valamint hogy ezen és az Unió hivatalos, releváns portáljai közötti kapcsolódásokat kiépítsék.

A kiemelt infokommunikációs és piaci események között említésre kerül, hogy a GE négyéves projektet indított a Pannon Egyetem, a Szegedi Tudományegyetem, valamint az Országos Onkológiai Intézet részvételével, melynek célja egy olyan egészségügyi szoftverplatform létrehozása, amely képes az egészségügyi berendezések által előállított hatalmas mennyiségű adat és információ tárolására és feldolgozására. Az egészségügyi berendezések által előállított adatok további felhasználása ugyanis a jelenlegi egészségügyi intézményrendszerben egyáltalán nem biztosított, az intézmények nem tudnak valójában mit kezdeni az előállított információk jó részével. A projekt keretében kialakítani tervezett következő generációs szoftver platform e probléma felszámolására hivatott. A konzorciumban megvalósuló projekt 11 milliárd Ft-os összköltségvetéséből 5 milliárd Ft a saját forrás, melyet 6 milliárd Ft-os állami támogatás egészít ki.

Magyarország 2003-ban csatlakozott az Európai Űrügynökség Európai Együttműködő Államához (ECS, European Cooperating State, EEÁ) mely státuszt az Európai Űrügynökség (European Space Agency – ESA) a csatlakozás előtt álló országok számára hozott létre. A teljes jogú tagság révén a hazai vállalkozásoknak lehetősége nyílna arra, hogy a legjelentősebb európai űrtechnológiai vállalkozásokkal működjenek együtt, egyúttal megnyílna előttük az ESA valamennyi ipari pályázata. Továbbá részvételi lehetőségük is szélesedne a különböző oktatási, ösztöndíj és továbbképzési programokban.

Mindezekre tekintettel a Kormány 2013 októberében kezdeményezte a csatlakozást előkészítő tárgyalások megkezdését.

A Nemzeti Külgazdasági Hivatal támogatásával – 2011. és 2012. évekhez hasonlóan – idén is tizenegy magyar vállalkozás vehetett részt a Közel-Kelet legnagyobb informatikai szakkiállításán, a GITEX-en. Az Egyesült Arab Emírségekben megrendezett informatikai szakkiállításon mutatták be a Hivatal által összeállított angol nyelvű kiadványt, az ICT Export Directory-t.

A Nemzeti Média- és Hírközlés Hatóság (NMHH) pályázatot hirdetett a 450 MHZ-es frekvenciasáv még kihasználatlan szabad blokkjára. A szabad blokk pályázati díja 150 millió forint. A nyertes az első négy évben évi 132 millió, az ötödik évtől pedig 265 millió forint frekvenciadíjat kell, hogy befizessen. A 10 évre jogot nyerő pályázónak kötelezettsége lesz a közszolgáltatások fejlesztése is. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság a 800, a 900, az 1800, és a 2600 MHz-es, valamint a 26 GHz-es frekvenciasávok kihasználatlan blokkjainak hasznosítására is tervez pályázatot kiírni. A Hatóság egyik kiemelt célja a pályázattal, hogy a jelenleg még lefedetlen országrészek számára is hozzáférhetővé váljanak a szélessávú vezeték nélküli adat- és telekommunikációs szolgáltatások.

A hazai informatikai biztonság területén az idén hatályba lépett, a Nemzeti Kiberbiztonsági Stratégiához kapcsolódó információbiztonság törvény, és kapcsolódó végrehajtási rendeletei. A törvényben foglalt kötelezettségüknek megfelelően több mint négyezer közigazgatási intézménynek kell elvégeznie információbiztonsági körülményeinek felülvizsgálatát.

A központi kormányzati infokommunikációs költségvetés tekintetében a kormányzati infokommunikációs feladatok finanszírozása továbbra sem megoldott. A Kormány 1857/2013. (XI. 19.) Korm. határozata az informatikai és hírközlési közszolgáltatások működőképességének biztosításához szükséges forrásfelhasználás jóváhagyásáról rendelkezett 3 milliárd forint átcsoportosításáról. Az átcsoportosítást követően még mindig több mint 6 milliárd forint hiányzik az infokommunikációs feladatok 2013. évi finanszírozására, bár a legutóbbi (még nem formalizált) Kormánydöntés nyomán talán ennek közel fele rendelkezésre áll. A Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény alapján az Infokommunikációs feladatok biztosítására 20.007,6 millió forint áll rendelkezésre, a 2012. évi költségvetési forrás bázistervezés alapján.

A tervezett forrás, valamint a tényadat, a kormányzat informatikára és távközlésre fordított tényleges költségvetési kiadások mértéke között azonban már a 2011. évben is jelentős eltérés volt kimutatható, a tervezett 18,54 milliárd forinttal szemben ténylegesen 33,405 milliárd forintot költött a kormányzat üzemeltetési feladatokra, amelynek biztosítása évközi rendkívüli átcsoportosításokkal

történt. Az ellátandó feladatok köre folyamatosan bővült, az ezekhez szükséges forrás biztosítása azonban nem történt meg. A 2011. évvel szemben a 2012. évben már a bázis is drasztikusan, 4 milliárd forinttal csökkent, és csak részben került sor a forráshiány évközi rendezésére (19.756,2 millió forint). A terület működőképességét hitelkeret felhasználásával, az alvállalkozók felé fennálló fizetési kötelezettség halasztásával sikerült biztosítani, amely természetesen csak a hiány továbbgörgetésével nyújtott tüneti kezelést.

A kormányzati infokommunikáció kiemelt stratégiai programjai esetében elemezzük és konkrét javaslatokat fogalmazunk meg az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program és a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program tekintetében. A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Infokommunikációs Államtitkársága folyamatosan építi be a szakmai javaslatokat a végleges dokumentumba.

Az informatikai és telekommunikációs szektorra vonatkozó aktuális szabályozási tevékenységek között beszámolunk a Kormány 1778/2013. (X. 28.) Korm. határozatáról egyes saját hatáskörben történő beszerzések során a szerződések időbeli hatályára vonatkozó korlátozás alóli mentesítésről, amely az EKOP projektek esetében 2014. december 31-ig ad mentesítést. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2014. évi költségvetésének elfogadásáról, és NMHH Elnöki rendeletek kiadásáról. A folyamatban lévő szabályozási tevékenységek esetében említésre kerül a kormányablakokról szóló Korm. rendeletről és a Nemzeti Kiberbiztonsági Koordinációs Tanácsról szóló előterjesztés.

A kiemelt állami infokommunikációs projektek végrehajtásának monitoringja keretében ismertetjük, hogy az EKOP keretében megvalósuló informatikai fejlesztések közül melyek jelentősebb elmaradást mutató projektek. A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium tájékoztatása alapján 2013-ban az EKOP-ban forrásvesztés nem fenyeget. A 2014-2020-as tervezési időszak fejlesztéspolitikai programjai esetében kijelenthető, hogy a stratégiai dokumentumok korábbi verzióihoz képest jelentős tartalmi és formai előrehaladáson mentek keresztül. A tervezett beavatkozások a még szükséges korrekciók, pontosítások végrehajtását követően alkalmasak lehetnek arra, hogy a 2014-2020-as időszakban Magyarországra érkező európai uniós források felhasználáshoz stratégiai keretet adva biztosítsák a Partnerségi Megállapodásban kitűzött fő fejlesztési prioritások megvalósulását. Ahhoz, hogy e szerepüket az operatív programok valóban betölthessék, nélkülözhetetlen a fejlesztéspolitikai és szakpolitikai stratégiai dokumentumok koherenciájának biztosítása, mely megköveteli, hogy az ágazati stratégiák célkitűzései az operatív programok beavatkozási rendszerébe is következetesen beépítésre kerüljenek. Az ágazati stratégiák koherens és következetes érvényestése alapvető feltétele annak, hogy a hazai, és az uniós források felhasználására, továbbá a kapcsolódó szabályozási környezet kialakítására az adott ágazaton belül közös, egy irányba ható vezérlő elvek mentén kerüljön sor. Az Európai Unió fejlesztési követelményrendszerének, valamint az Európai Uniós Tagállamok tervezési folyamatainak ismeretében indokoltnak tartjuk, hogy az elektronikus közigazgatás és az elektronikus közszolgáltatások egy Operatív Programon belül és egy prioritási tengelyen kerüljenek tervezésre.

A 2014-2020-as tervezési időszak lehetővé teszi multi-fund (ESZA és ERFA) jellegű Operatív Programok indítását, így az elektronikus közigazgatás fejlesztéséhez szükséges folyamat-átalakítási és

képzési feladatok és az infrastrukturális beruházások egy Operatív programból is finanszírozhatóak. Javasolt, hogy a 1814/2013. (XI. 14.) Korm. határozat - a 2014–2020-as európai uniós programok lebonyolítását támogató intézményrendszer felállításának szervezeti kereteiről és az európai uniós fejlesztési források felhasználásához kapcsolódó egyes feladat- és hatáskörökről, és az e-közigazgatás fejlesztésének jövőbeni irányairól – felülvizsgálatát és fentiek szerinti esetleges módosítását.

A kormányzat számára példaértékű projektek bemutatása között szerepel az okos városok bemutatása. Ezen városok a technológia biztosított lehetőségeket számos közszolgáltatás tekintetében hasznosítják, éppúgy kihasználják az oktatás, egészségügy, és energiaellátás területén, mint az adók beszedése vagy a közlekedési közszolgáltatások nyújtása során. A legszembetűnőbb fejlődés ugyanakkor a szakemberek szerint a közlekedés és energiaellátás területén fog lezajlani az elkövetkező időszakban. Az új generációs technológiák között bemutatunk egy a QR kód alkalmazása kapcsán fellépő, eddig megoldatlan problémára született informatikai megoldást, amelyet egy magyar tulajdonú és magyar fejlesztőket alkalmazó cég fejlesztett ki.

1. Nemzetközi infokommunikációs jogalkotás és piaci trendek bemutatása

1.1 „Megnyíló oktatás”

A Bizottság „Megnyíló oktatás” kezdeményezése az innováció és a digitális készségek terjesztéséért az iskolákban és az egyetemeken

A digitális készségeknek és innovációnak az iskolákban és felsőoktatásban történő elterjesztését célzó kezdeményezést hirdetett meg a Bizottság „Megnyíló oktatás”címmel.

A cselekvési terv célja, hogy felszámolja a digitális eszközök terén fennálló hiányosságokat. Továbbá, hogy támogassa az oktatási intézményeket abban, hogy képesek legyenek biztosítani azt a magas szintű oktatást, melynek révén az iskolából kikerülő pályakezdők rendelkeznek majd mindazon ismeretekkel és készségekkel, melyek birtoklása 2020-ra a munkakörök 90%-ánál alapkövetelmény lesz. A cselekvési terv bejelentésével egyidejűleg a Bizottság egy honlapot (Open Education Europa) is elindított, ahol az érintettek, - így az oktatási szakemberek, intézmények, diákok - szabadon hozzáférhető anyagokat oszthatnak meg egymás között.

A cselekvési terv életre hívását számos kihívás és az ezeket alátámasztó statisztikai adat is indokolta. Így említhetjük például azon felméréseket, amelyek rámutattak arra, hogy a kilenc év alatti tanulók 60%-a továbbra sem találkozik digitális eszközökkel az iskolai oktatás keretei között. Minden negyedik 9 éves tanuló tanul csak „digitálisan jól felszerelt iskolában”, ahol új infokommunikációs eszközök, szélessávú internet és kiváló hálózati hozzáférés áll rendelkezésre. Más felmérések melyek szerint az uniós tagállamok diákjainak több mint 50%-a a tanulás során nem használ digitális tankönyvet, gyakorló szoftvereket, online nézhető, vagy letölthető tananyagokat, oktatási célú játékokat.

Az eszközök használatának hiánya mellett az oktatók, tanárok felkészültségében jelentkező hiányosságok is komoly, alapvető problémát jelentenek. Az alap- és középfokú oktatásban résztvevő tanárok többsége – bevallásuk szerint – bizonytalanul igazodik el a digitális technológiák világában, nem rendelkezik a szükséges készségekkel, illetve tapasztalattal az infokommunikációs eszközök használatában.

A digitális technológiák fejlődésével a felsőoktatási intézményeknek is tartaniuk kell a lépést. A „digitális világ" ugyanis teljesen átalakítja az oktatási módszereket, a tanulás formáit, forrásait is. Fejleszteniük kell eszközeiket, módszereiket. Így a személyes jelenlét mellett folyó oktatást az online oktatás eszközeivel kell, hogy kombinálják, illetve részben kiváltsák, melynek keretében a növekvő létszámú hallgatók a megfelelő eszközökkel bárhonnan hozzáférhetnek a tanagyagokhoz, oktatáshoz. E váltásra számos felső oktatási intézmény ugyanakkor jelenleg nem készült még fel.

A „Megnyíló oktatás" cselekvési terv három fő területen fogalmazza meg a fontosnak ítélt beavatkozásait:

Az érintett szereplők számára (tanárok, diákok, oktatási szervezetek) innovációs lehetőségeket kíván kialakítani;

Elő kívánja segíteni a szabadon hozzáférhető oktatási anyagok minél szélesebb körű használatát, továbbá biztosítani kívánja, hogy a kormányzati források támogatásával előállított tananyagok mindenki számára szabadon elérhetőek legyenek;

Végül javítani kívánja az oktatási intézmények infokommunikációs eszközökkel való ellátottságát, valamint a rendelkezésükre álló hálózati kapcsolatokat.

A program egyik életre hívója Vasziliu, az oktatásügyért, kultúráért, többnyelvűségért és az ifjúságpolitikáért felelős uniós biztos is kihangsúlyozta, hogy az oktatás területe alapvető változásokon megy keresztül, az alapfokú iskolától az egyetemeken át. A nyílttechnológia-alapú oktatás hamarosan minden korosztály számára megkerülhetetlen lesz. A jövő diákjainak nem elég megérteni egy alkalmazás vagy program használatát; olyan kreatív fiatalokra van szükség, akik újra tudják alkotni ezeket a programokat. A „Megnyíló oktatás" cselekvési célja, hogy az embereket nyitottá tegye az új oktatási módszerek iránt, kreatívabb, innovatívabb és vállalkozó szellemű polgárokat nevelve belőlük.

A cselekvési terv másik kezdeményezőjének Nelli Kroes bizottsági alelnöknek a víziója szerint 2020-ra minden osztályterem fel lesz szerelve digitális eszközzel. Az oktatásnak lépést kell tartania a hétköznapi élettel. A fiatalok életük minden aspektusában használni kívánják a digitális technológia nyújtotta lehetőségeket. A digitális készségek elengedhetetlenek számukra, hogy megfelelő állást kapjanak. Valamennyi iskolának és egyetemnek ezt a megközelítést kell tükröznie.

A „Megnyíló oktatás" cselekvési tervbe illeszkedő kezdeményezésekhez szükséges forrásokat az EU oktatási, képzési, ifjúsági és sportprogramja, az Erasmus+, az új kutatási és innovációs program, a Horizont 2020, valamint az uniós strukturális alapok biztosítják.

A „Megnyíló oktatás" program kapcsán meg kell említeni még a kezdeményezés sikeres megvalósulása érdekében felállított, Mary McAleese korábbi ír miniszterelnök által vezetett magas szintű munkacsoportot is, amely a tervek szerint 2014-ben teszi majd közzé a felsőoktatás

modernizációjával foglalkozó ajánlásait, melyeket az új oktatási módszerek hasznosítási lehetőségeit feltérképező felmérésekre alapozva fogalmaznak majd meg.

1.2 Számítási Felhő

Az Európai Bizottság 2012. szeptember 27-én fogadta el „A számítási felhőben rejlő potenciál felszabadítása Európában" elnevezésű stratégiát (IP/12/1025, MEMO/12/713), melynek célja a számítási felhő használatának elterjesztése a gazdaság minél szélesebb vertikumában.

A „számítási felhő" kifejezés egyes adatállományoknak (például szövegfájlok, képek, videók), illetve szoftvereknek, alkalmazásoknak távoli számítógépeken történő tárolására utal, mely alkalmazásokhoz, adatállományokhoz a felhasználók az általuk preferált eszközzel az interneten keresztül férhetnek hozzá. E megoldás gyorsabb, olcsóbb, rugalmasabb és potenciálisan biztonságosabb a helyhez kötött számítástechnikai megoldásoknál.

Bár számos, a felhasználók körében népszerű szolgáltatás (így pl. a Facebook, a web alapú e-mail szolgáltatások) már ma is a számítási felhőn alapuló technológiákra épül, a potenciális gazdasági előnyök ezen technológiáknak minél szélesebb körű elterjesztésében rejlenek.

Az Európai Bizottság e gazdasági előnyök kiaknázásnak elősegítése érdekében, a hivatkozott stratégia eszközrendszerébe szervesen illeszkedve, 2013. október 28-án a számítási felhőre vonatkozó, a fogyasztói bizalom erősödését megalapozó szerződési feltételek kialakításáért felelős szakértői csoportot állított fel. A munkacsoport életre hívása egyike a stratégia által megfogalmazott három kiemelt intézkedésnek.

A szakértői munkacsoport létrehozásának elsődleges célja olyan lehetőségek felkutatása, amelyek révén eloszlatható a vállalkozásoknak és az állampolgároknak – jellemzően a szerződések homályos feltételei miatt – a számítási felhő szolgáltatások igénybevételével szemben fennálló aggályai.

A szakértői csoport létrehozása a Bizottság azon törekvésének része tehát, melyek célja hogy javítsa a számítási felhővel kapcsolatos, az uniós gazdaság termelékenységének növelésére is ösztönzőleg ható szolgáltatások iránti bizalmat.

A Bizottság számításai szerint ugyanis a számítási felhőben rejlő gazdasági potenciálok kiaknázása révén az uniós GDP éves szinten 1%-kal növelhető, továbbá 2020-ig 2,5 millió munkahely teremthető Európában.

A most létrehozott munkacsoport a számítási felhő-szolgáltatók, a fogyasztók, a kkv-k, a jogi szakma és egyes tudományos körök képviselőiből állt fel. Feladata – a már említettek szerint – egy olyan szerződéses feltétel konstrukció kidolgozása, melyek révén megteremthető, és erősíthető a potenciális fogyasztók felhő szolgáltatások iránti bizalma. A most kialakítandó szerződés minták elősegíthetik a szolgáltatók és a fogyasztók közötti megállapodáshoz vezető folyamatok gördülékenyebbé tételét, továbbá előmozdíthatják a számítási felhő szolgáltatások vonatkozásában releváns uniós adatvédelmi szabályok széleskörű alkalmazását is.

A csoport most meghatározott feladatköreinek vannak már előzményei. Így a Bizottság a közös európai adásvételi jogról szóló javaslattal már megkezdte a számítási felhőre vonatkozó szerződések jogi keretének kialakítását, fejlesztését is. A közös európai adásvételi jog ugyanis az egész Unióra

kiterjedő, választható adásvételi jogként működik majd az elképzelések szerint. Olyan méltányos és kiegyensúlyozott szabályrendszert rögzít majd, amelyek támogatják a fogyasztókat a digitális termékek vásárlásakor, vagy akár a számítási felhő szolgáltatásainak igénybe vételekor is. A szakértői csoport tehát egyfajta kiegészítő feladatot hivatott ellátni, a közös európai adásvételi jog hatályán kívül eső problémákkal kapcsolatban kell ajánlásait megfogalmaznia, annak érdekében, hogy a számításifelhő-alapú szolgáltatásokkal összefüggő, a közös adásvételi jog hatályán kívül eső szerződéses kérdésekre is használható iránymutatást, eszközt biztosítson.

A csoport a jelentését várhatóan 2014. tavaszán teszi majd közzé, melynek nyomán szakpolitikai dokumentum készül. Ez szolgál majd az érintettek bevonásával tervezett széles körű nyilvános konzultáció vitaindító dokumentumaként.

A számítási felhő alkalmazásának elterjesztését elősegítő intézkedések között meg kell említeni végül a Bizottság adatvédelmi reformra irányuló javaslatait is, melyeket szintén idén ősszel fogadott el az Európai Parlament. A most elfogadott javaslatok olyan kereteket hivatottak kialakítani, amelyek ösztönzőleg hathatnak majd a felhőalapú szolgáltatások fejlesztésére. Az adatvédelmi reform felgyorsíthatná ugyanis az egységes digitális piac létrehozását, továbbá elősegítené, hogy a fogyasztók minél szélesebb körben ki tudják használni a digitális technológiák, így különösen a számítás felhő fejlődésében rejlő gazdasági előnyöket, lehetőségeket is.

1.3 Digitális kihívások Európában

Az Unió online piacainak fejlődésében döntő szerepet játszik a szolgáltatási irányelvből fakadó kötelezettségeknek a hatékony tagállami végrehajtása. Különösen az egyablakos ügyintézés lehetőségének kialakítására vonatkozó rendelkezések hordoznak magukban olyan gazdasági lehetőségeket, amelyek jóval túlmutatnak az irányelv rendelkezésein, eredeti célkitűzésein.

Ezek az egyablakos ügyintézési pontok a hazájukban, vagy akár más tagállamban vállalkozás alapítását tervező személyeknek nyújtanak a vállalkozás beindításával összefüggő adminisztratív és jogi követelményekről tájékoztatást. Továbbá a vállalkozás alapítását tervezők ezen egyablakos ügyintézési ponton keresztül az alapítással összefüggően becsatolandó valamennyi hivatalos dokumentum benyújtását is teljesíthetik.

Ezek az ügyintézési pontok megfelelő tagállami erőfeszítések és fejlesztések eredményeként olyan, a vállalkozások számára online hozzáférhető ügyintézési felületté válhatnának, ahol az érintettek az elektronikus közszolgáltatások jóval szélesebb köréhez férhetnének hozzá egy belépési ponton keresztül. Az elektronikus közszolgáltatások fejlesztése révén tehát mind a vállalkozások, mind az eljáró hatóságok időt, és pénzt takaríthatnának meg.

Ezen, a vállalkozásoknak nyújtott hatékony elektronikus közszolgáltatásoknak az egyik központi, alapvető eleme a megfelelő, könnyen hozzáférhető tájékoztatás rendelkezésre állása. Ennek érdekében szükséges, hogy a tagállamok a tájékoztatást nyújtó, illetve az egyablakos ügyintézést lehetővé tevő portálok fejlesztésére irányuló beruházásokat eszközöljenek, valamint hogy ezen és az Unió hivatalos, releváns portáljai közötti kapcsolódásokat kiépítsék.

A tagállamokat terhelő igazgatási költségek 15-20 %-os csökkentése érhető el, az infokommunikációs technológiák által biztosított lehetőségeknek a kormányzati működés során történő használatba vételével. Az új technológiák implementálása mindamellett, hogy jelentősen támogatná

kormányzatok költségvetési konszolidációt célzó törekvéseit, a közszolgáltatások színvonalának emeléséhez is hozzájárulnának. Ezen irányvonalba illeszkedik az Unió új közbeszerzési irányelve, melynek értelmében 2018-ra az Uniónak is teljes mértékben át kell térnie az elektronikus közbeszerzésre.

Az elektronikus számlázás Uniós bevezetése egyes számítások szerint a közbeszerzések során 2,3 milliárd EUR megtakarítást eredményezhetne, továbbá az eszközölt beruházások java részt a bevezetést követő két évben megtérülnének.

Az elektronikus számlázási rendszerek elterjedésének előmozdítása érdekében az Európai Bizottság a közbeszerzés során alkalmazott elektronikus számlázásra vonatkozó irányelvet terjesztett elő, mely a tagállamok számára nemzeti cselekvés tervek kidolgozását írná elő. Üdvözlendő lenne, ha az Európai Parlament és a Tanács mihamarabb jóváhagyná a hivatkozott irányelvet.

Bár néhány tagállam (Dánia, Svédország és Finnország) már kialakította e-számlázási rendszerét, ezen nemzeti szabványokra épülő rendszerek működése tekintetében jelenleg még nem biztosított az interoperábilis működés. E helyzet felszámolását célozzák a Bizottság azon törekvései, melynek keretében többek között felülvizsgálatra és korszerűsítésre került az európai szabványosítási rendszer. Az infokommunikációs területet érintő közös szabványok ugyanis az interoperablitás megteremtésének alapfeltételét jelentik.

A bizottság a szabványosítás rendszer reformja mellet felállított továbbá egy, az infokommunikációs szabványosítással foglalkozó, az érdekelt feleket tömörítő együttműködési platformot is.

2. Kiemelt infokommunikációs piaci és szakpolitikai események

2.1 Kormányzati és piaci együttműködés

A GE négy éves projektet indított a Pannon Egyetem, a Szegedi Tudományegyetem, valamint az Országos Onkológiai Intézet részvételével, melynek célja egy olyan egészségügyi szoftverplatform létrehozása, amely képes az egészségügyi berendezések által előállított hatalmas mennyiségű adat és információ tárolására és feldolgozására.

Az egészségügyi berendezések által előállított adatok további felhasználása ugyanis a jelenlegi egészségügyi intézményrendszerben egyáltalán nem biztosított, az intézmények nem tudnak valójában mit kezdeni az előállított információk jó részével. A projekt keretében kialakítani tervezett következő generációs szoftver platform e probléma felszámolására hivatott. A konzorciumban megvalósuló projekt 11 milliárd Ft-os összköltségvetéséből 5 milliárd Ft a saját forrás, melyet 6 milliárd Ft-os állami támogatás egészít ki. A GE bejelentése szerint a platform kialakítását java részt magyar szakemberekre bízná, ezért a közeljövőben 200 fejlesztőmérnök, első sorban java fejlesztők felvételét tervezik.

A projekttől a megvalósítók azt várják, hogy az új platform amellett, hogy segítséget nyújthat az egészségügyi kiadások csökkentéséhez, e költségcsökkentést az egészségügyi ellátás színvonalának és hatékonyságának javítása mellett képes biztosítani.

2.2 Nemzeti Űrstratégia

Magyarország 2003-ban lett az Európai Űrügynökség Európai Együttműködő Államává (ECS, European Cooperating State, EEÁ) mely státuszt az Európai Űrügynökség (European Space Agency – ESA) a csatlakozás előtt álló országok számára hozott létre. 2007-ben az egyezmény lejártakor Magyarország a kormány döntése nyomán a teljes jogú ESA-tagság helyett a megállapodás újabb 5 évre szóló meghosszabbítását kérte. Időközben ugyanakkor a régió országai közül Csehország, Románia, majd Lengyelország is teljes jogú taggá vált. Az együttműködői státusz, a teljes jogú tagsággal szemben csak korlátozott részvételt biztosít az ESA programjaiban, a kiaknázható előnyök messze elmaradnak a teljes jogú tagságéitól.

A teljes jogú tagság révén a hazai vállalkozásoknak lehetősége nyílna arra, hogy a legjelentősebb európai űrtechnológiai vállalkozásokkal működjenek együtt, egyúttal megnyílna előttük az ESA valamennyi ipari pályázata. Továbbá részvételi lehetőségük is szélesedne a különböző oktatási, ösztöndíj és továbbképzési programokban.

Mindezekre tekintettel a Kormány 2013 októberében kezdeményezte a csatlakozást előkészítő tárgyalások megkezdését.

A tárgyalások kezdeményezéséhez kapcsolódóan a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium előkészítette a Kormány jóváhagyására váró, a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Űrstratégiát. A dokumentumnak fontos szerepe van abban, hogy Magyarország az ESA teljes jogú tagja lehessen.

2.3 IT export

A Nemzeti Külgazdasági Hivatal támogatásával – 2011. és 2012. évekhez hasonlóan – idén is tizenegy magyar vállalkozás vehetett részt a Közel-Kelet legnagyobb informatikai szakkiállításán, a GITEX-en. Az Egyesült Arab Emírségekben megrendezett informatikai szakkiállításon mutatták be a Hivatal által összeállított angol nyelvű kiadványt, az ICT Export Directory-t is, mely a magyar cégek profiljának bemutatásán keresztül a hazai vállalkozások exportjának támogatását, illetve a potenciális külföldi partnerekkel történő megismertetését hivatott elősegíteni.

A Hivatal által a kiadvány megjelenése kapcsán kiadott közlemény hangsúlyozta, hogy az infokommunikációs ágazat a magyar gazdaság egyik igen jelentős ágazata, a hazai GDP 10 százalékát adja. Ugyanakkor felhívta a figyelmet arra is, hogy e 10 százalék 90 százalékát a Magyarországon tevékenykedő multinacionális cégek hardverexportja teszi ki. A nagyobb hozzáadott értékkel bíró, sokkal dinamikusabban bővülő szoftver- és szolgáltatásexport, - melyben fontos szerepet töltenek be a hazai KKV-és és startip cégek is - csupán a maradék 10 százalékot adja.

Az IKT iparág dinamikus fejlődését a Központi Statisztikai Hivatal adatai is alátámasztják, hisz ez az egyetlen iparág, amely minden negyedévben növekedni tudott az elmúlt időszakban.

2.4 Rezsicsökkentés a távközlésben?

A kormánypárti politikus kommunikációjában a rezsi csökkentés új potenciális területei is megjelentek. Így a pénzügyi rezsicsökkentés mellett – melyet Rogán Antal vetett fel – a távközlés és telekommunikáció is a lehetséges célterületként merült fel. Ez a rezsicsökkentésnek egy olyan területe lehet, amely az Unió támogatását is elnyerheti, hisz a Bizottság a távközlési piac egységesítésére irányuló törekvések részeként a távközlési szolgáltatások árainak mérséklésére és egyes aránytalanul drága tagállami tarifák csökkentésére törekszik. Magyarország pedig a tarifák összevetésében általában a mezőny vége felé szerepel. Hazánkban a tarifák magasabbak, mint a fejlett államokban, de még több közvetlen szomszédunknál is alacsonyabb a távközlési szolgáltatások átlag ára. Így a Bizottság is várhatóan támogatná a távközlés területét érintő rezsicsökkentés törekvéseket, intézkedéseket.

A távközlési szolgáltatások árának csökkentésére irányuló intézkedések előkészítésére nincsen kész recept. A szolgáltatók megadóztatása nyilvánvalóan nem szolgálná a tarifák csökkentését célzó törekvéseket, hisz bár a költségvetés plusz bevételekhez jutna, a távközlési cégek minden bizonnyal tovább hárítanák a megnövekedett terheket a fogyasztókra. A kormányzat szóba jöhető intézkedésként a szolgáltatási árakat maximalizálhatja. Ez bevezethető önálló intézkedésként, de kiegészíthető egyéb beavatkozásokkal is. A kormány ugyanakkor választhat más megközelítést is. Így például támogatást nyújthat a fogyasztóknak bizonyos szolgáltatások igénybevételéhez. De akár szolgáltatási árak csökkentése miatt kieső bevételek pótlására közvetlen támogatást is biztosíthat az érintett szolgáltatóknak. A már most is különadóval terhelt szolgáltatók nyilvánvalóan ellenállással fogadnák, ha tarifáik csökkentésére kényszerülnének, mindenfajta kárpótlás, vagy kompenzáció nélkül.

Ezen intézkedések különösen érzékenyen érinthetnék a szolgáltatókat épp a frekvenciajogok meghosszabbítását követően, mely időszak az infrastruktúra fejlesztését célzó beruházások megkezdéséről szólhatna. A tarifa csökkenés miatt kieső bevételek azonban több infrastruktúra fejlesztési projekt elmaradását is eredményezhetnék. Nem szabad ugyanakkor elfelejteni, hogy a távközlési piac szereplői a Bizottság által képviselt piacegységesítési törekvések eredményeként várhatóan amúgy is áraik csökkentésére kényszerülnének.

2.5 Frekvencia értékesítés

A Nemzeti Média- és Hírközlés Hatóság (NMHH) pályázatot hirdetett a 450 MHZ-es frekvenciasáv még kihasználatlan szabad blokkjára. A szabad blokk pályázati díja 150 millió forint. A nyertes az első négy évben évi 132 millió, az ötödik évtől pedig 265 millió forint frekvenciadíjat kell, hogy befizessen. A 10 évre jogot nyerő pályázó kötelezettség lesz a közszolgáltatások fejlesztése is.

Az NMHH célja ezzel, hogy a közszolgáltatások fejlesztésnek támogatásán keresztül hozzájáruljon a digitális gazdaság fejlődéséhez is, mely a mai kor nemzetgazdaságainak kiemelkedő, katalizátor szerepet betöltő területe.

A közszolgáltatások fejlesztéséhez elengedhetetlen a megfelelő távközlési infrastruktúra rendelkezésre állása, a megfelelő mobil adatforgalom biztosítása is. A most meghirdetett frekvenciablokk révén számos közszolgáltatás számára biztosíthatóvá válna a szükséges infrastrukturális háttér. Így például a területi közigazgatás intézményrendszere számára megfelelő hozzáférés lenne biztosítható. Továbbfejleszthető az elektronikus útdíj fizetési rendszere, hatékonyabbá tehető a készenléti szervek vagy a segítségnyújtó szervek kommunikációja. A szabad blokk fentieken túl olyan viszonylag új területek hazai elterjesztéshez, előmozdításához is hozzájárulhat, mint az okos mérési rendszerek, vagy a gépek internete (machine-to mashine kommunikáció).

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság a 800, a 900, az 1800, és a 2600 MHz-es, valamint a 26 GHz-es frekvenciasávok kihasználatlan blokkjainak hasznosítására is tervez pályázatot kiírni. A Hatóság egyik kiemelt célja a pályázattal, hogy a jelenleg még lefedetlen országrészek számára is hozzáférhetővé váljanak a szélessávú vezeték nélküli adat- és telekommunikációs szolgáltatások.

Az NMHH a szélessávú piac helyzetéről, lehetőségeiről, a fogyasztói igényekről, a még hasznosítható frekvencia vagyonról tartott konzultációk után kezdte meg a mobilfrekvencia-hasznosításra irányuló projekt következő ütemét megvalósító pályázat előkészítését. A projekt első, 2013. szeptemberében lezárult ütemeként a három magyarországi mobilszolgáltató 900 és 1800 MHz-es frekvenciahasználati jogosultságait egységesen 2022-ig hosszabbította meg az NMHH, egyúttal harmonizálta azok lejárati idejét is.

Az NMHH a második ütemben kiírásra kerülő pályázat keretében olyan, elsősorban a fejlesztéseket ösztönző értékesítési koncepció kidolgozására törekszik, amely arra sarkallja a szolgáltatókat, hogy beruházásaik révén a jelenleg még lefedetlen területeken is lehetőség szerint minél rövidebb időn belül biztosítsák a szélessávú mobil szolgáltatások rendelkezésre állását. Így a pályázat keretében értékelési szempontként a hálózatok fejlesztése tekintetében tett szolgáltatói vállalások is megjelennek, amelyek egy árverési eljárásban, ahol kizárólag a fizetendő díj az egyetlen mérlegelési szempont nem érvényesülhetnének.

Az NMHH a pályázat dokumentációt a véglegesítést megelőzően a piaci szereplők véleményének becsatornázását lehetővé téve konzultációra bocsátja.

2.6 Információbiztonság

Az internetes támadások egyre gyakoribbá válásával az információbiztonság kérdésével, a megfelelő védelem kialakításával napjainkban majd minden szervezetnek foglalkoznia kell.

A kiberbiztonság kérdéskörét kormányzati szinten is kezelni szükséges, hiszen egy jól szervezett kiber támadás komoly károkat tud okozni akár egy országnak is. A megfelelő kormányzati szintű védekezés kialakításának alapfeltétele a szükséges szabályozási háttér megteremtése, melynek révén biztosítható a védekezéshez, illetve bekövetkezett támadás esetén az elhárításhoz szükséges szervezettség, intézményi háttér.

Éppen ezért jelent fontos lépést a hazai informatikai biztonság területén az idén hatályba lépett, a Nemzeti Kiberbiztonsági Stratégiához kapcsolódó információbiztonság törvény, és kapcsolódó végrehajtási rendeletei.

A törvényben foglalt kötelezettségüknek megfelelően több mint négyezer közigazgatási intézménynek kell elvégeznie információbiztonsági körülményeinek felülvizsgálatát. Jelenleg nagyon kevés ország rendelkezik hasonló jogszabállyal, így a törvény előkészítése mellett jelentős feladatot jelent annak gyakorlati bevezetése is.

A törvényben rögzített kötelezettségek teljesítését a Nemzeti Elektronikus Információbiztonsági Hatóság hivatott ellenőrizni, így a biztonsági besorolásnak való megfelelést is. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy a Hatóság a bevezetést követően biztosított átmeneti időszakban még nem bírságol.

A közigazgatási szervezetek mellett minden olyan piaci szereplőt, és cégeket is érint az új jogszabályi kötelezettség, melyek kritikus infrastruktúra üzemeltetői, a nemzeti adatvagyon adatfeldolgozói, vagy az állam és önkormányzatok számára adatkezelést végeznek.

A kötelezett szervezetek elsődleges kötelezettsége, hogy az informatikai rendszerük biztonsági osztályba sorolását követően meghatározzák szervezetük biztonsági szintjét. A besorolással összefüggő kötelezettségek teljesítéséhez miniszteri rendelet ad pontos útmutatást, amely rögzíti az adott szint biztonsági követelményeit, amelyet az intézménynek vagy vállalkozásnak teljesíteniük kell. Az idén hatályba lépett szabályrendszer alapvető célja nem a szankcionálás, hanem az információbiztonsági tudatosság kialakítása. A törvényi kötelezettségek teljesítését ellenőrző Hatóság, bírság kiszabása helyett – az említettek szerint – elsődlegesen felhívja az ellenőrzött figyelmét, illetve kötelezi az előírások betartására.

A Hatóság a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium főosztályaként került felállításra, feladata elsődlegesen az informatikai biztonsági problémák megelőzése, melyet az éves ellenőrzési terv alapján elvégzett vizsgálatai, és ennek során tett megállapításai révén hivatott elősegíteni.

A bekövetkezett problémák kezelése ugyanakkor már nem a Hatóság feladata. A bejelentések a Kormányzati Eseménykezelő Központhoz (GovCERT) érkeznek, mely szervezet kidolgozza az elhárításhoz szükséges intézkedési tervet, valamint meghatározza és az üzemeltető felé jelzi a szükséges intézkedéseket.

Az informatikai biztonság területén tevékenykedő intézményrendszer fontos szereplője továbbá a Nemzeti Biztonsági Felügyelet, mely a Hatóság felkérésére sérülékenységi vizsgálatokat végez, melynek során egy adott rendszer támadhatóságát vizsgálják meg.

3. A központi kormányzati infokommunikációs költségvetés elemzése

A kormányzati infokommunikációs feladatok finanszírozása továbbra sem megoldott.

A Kormány 1857/2013. (XI. 19.) Korm. határozata az informatikai és hírközlési közszolgáltatások működőképességének biztosításához szükséges forrásfelhasználás jóváhagyásáról rendelkezett 3 milliárd forint átcsoportosításáról.

A forrás az elektronikus útdíj rendszer kialakításához kapcsolódó, a rendszer biztonságos üzemeltethetőségét biztosító beruházások, hálózati kommunikációs infrastruktúra kialakítása, valamint a bírságbevételek kezelését ellátó központ kialakítása érdekében történő fejezetek közötti előirányzat átcsoportosításról szóló 1348/2013. (VI. 19.) Korm. határozat 1. pontja alapján az elektronikus útdíj rendszer hírközlési hálózati elemeinek a kormányzati célú hálózatokhoz illesztése, az útdíj rendszer biztonságos, hosszú távú üzemeltethetősége feltételeinek megteremtése, valamint a korszerű fizetési módok biztosítása érdekében átcsoportosított előirányzatból fel nem használt 3000,0 millió forint. Az átcsoportosítást követően még mindig több mint 6 milliárd forint hiányzik az infokommunikációs feladatok 2013. évi finanszírozására.

A Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény alapján az Infokommunikációs feladatok biztosítására 20.007,6 millió forint áll rendelkezésre, a 2012. évi költségvetési forrás bázistervezés alapján.

A tervezett forrás, valamint a tényadat, a kormányzat informatikára és távközlésre fordított tényleges költségvetési kiadások mértéke között azonban már a 2011. évben is jelentős eltérés volt kimutatható, a tervezett 18,54 milliárd forinttal szemben ténylegesen 33,405 milliárd forintot költött

a kormányzat üzemeltetési feladatokra, amelynek biztosítása évközi rendkívüli átcsoportosításokkal történt.

Az ellátandó feladatok köre folyamatosan bővült, az ezekhez szükséges forrás biztosítása azonban nem történt meg. A 2011. évvel szemben a 2012. évben már a bázis is drasztikusan, 4 milliárd forinttal csökkent, és csak részben került sor a forráshiány évközi rendezésére (19.756,2 millió forint). A terület működőképességét hitelkeret felhasználásával, az alvállalkozók felé fennálló fizetési kötelezettség halasztásával sikerült biztosítani, amely természetesen csak a hiány továbbgörgetésével nyújtott tüneti kezelést.

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium a következő infokommunikációs feladatok finanszírozását látja el a kormányzat egészének vonatkozásában:

- Minisztériumok és háttérintézményeik informatikai alapellátása,
- Készenléti szervek mobil kommunikációjának biztosítása (EDR),
- Kormányzati célú hálózatok üzemeltetése (Nemzeti Távközlési Gerinchálózat, zártcélú rendészeti hálózat, K600/KTIR védelmi rendszer, köznet),
- Oktatási intézmények hálózati kommunikációjának biztosítása,
- Oktatási intézmények jogtiszta szoftverhasználatának biztosítása,
- Az elektronikus ügyintézés alaprendszerének (ügyfélkapu és kapcsolódó szolgáltatások) üzemeltetése.

Az infokommunikációs feladatok közül számos esetben szembesül a szaktárca forráshiánnyal, így például:

A központi rendszer (ügyfélkapu) üzemeltetésére 2 milliárd forinttal alacsonyabb összeg állt rendelkezésre 2012-ben (3,3 milliárd forint a korábbi 5,3 milliárd forint helyett), mint amennyi a rendszer éves finanszírozásához szükséges. 2013-ra ez a forrás nullára csökkent.

A központosított informatikai és telekommunikációs szolgáltatások tekintetében is hasonló a helyzet. A 2011. évi előirányzaton még 4.091,2 millió forint állt rendelkezésre, amely 2012-ben lecsökkent 2.041,6 millió forintra. Ugyanakkor a feladat keretében ellátandó, az intézményeknek, minisztériumoknak nyújtott szolgáltatások színvonala és mennyisége – az intézmények igényeinek megfelelően – egyre nő, ami nincs arányban a rendelkezésre álló forráskerettel.

Az informatikai és hírközlési feladatok finanszírozása érdekében összességében 9.250,1 millió forint forrás biztosítása szükséges. A Kormány az informatikai és hírközlési közszolgáltatások működőképességének biztosításához szükséges forrásfelhasználás jóváhagyásáról szóló 1857/2013. (XI. 19.) Korm. határozatban jóváhagyta az alábbi pontban részletezett 5.000,0 millió forintból 3.000,0 millió forint felhasználását. Ezzel együtt ugyan csökkent a forráshiány mértéke, de továbbra is szükséges 6 250,1 millió forint forrás biztosítása.

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium javaslatot dolgozott ki a forráshiány csökkentésére, amelyet előterjesztés formájában kormányülésre is beterjesztett. A Kormány az elektronikus útdíj rendszer kialakításához kapcsolódó, a rendszer biztonságos üzemeltethetőségét biztosító beruházások, hálózati kommunikációs infrastruktúra kialakítása, valamint a bírságbevételek kezelését ellátó központ kialakítása érdekében történő fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról szóló 1348/2013. (VI. 19.) Korm. határozattal 5,0 milliárd forint mértékű előirányzat-átcsoportosítást rendelt el a XLIII. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezet, 2.1.8. Elektronikus útdíj rendszer kiépítése (ÁHT: 338462) előirányzat terhére a XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium fejezet, 20.34.1. Infokommunikációs szolgáltatások, konszolidáció (ÁHT: 302768) fejezeti kezelésű előirányzat javára azzal a feltétellel, hogy a forrás kizárólag az útdíj rendszerhez kapcsolódó fejlesztési feladatokra használható fel. Tekintettel arra, hogy a forráshiány az alapműködést lehetetleníti el, ideértve az elektronikus útdíj rendszer üzemeltetését is, a fejlesztési feladatokkal szemben prioritást kell, hogy élvezzen az üzemeltetés biztosítása.

Az átcsoportosított 5,0 milliárd forint keretösszegből az előterjesztés benyújtásáig kötelezettségvállalással nem terhelt, el nem különített 1.238,0 millió forint mértékű forrás üzemeltetési célú felhasználása érdekében meg is született a Kormány támogató döntése.

Ugyancsak a forráshiány rendezésére használható fel a kormánydöntés esetén az az 1.148,0 millió forint mértékű megtakarítás, amely az elektronikus útdíj rendszer kialakítása során, a megvalósított innovatív modellnek köszönhetően keletkezett.

Továbbá, szintén a forráshiány rendezésére lett volna felhasználható a XLIII. Az Állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezeten rendelkezésre álló, illetve felszabadítható forrás terhére 3.864,1,0 millió forint, azonban ebben az NGM egyéb irányú tervei miatt továbbra sincsen végleges és egységes kormányzati álláspont.

A 2014. évi központi költségvetésről szóló törvény 22,4 milliárd forintot irányoz elő a kormányzati infokommunikációs feladatok jövő évi finanszírozására. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy ez az összeg több mint 10 milliárd forinttal marad el a szakterület tényleges finanszírozási igényétől.

4. A kormányzati infokommunikáció kiemelt stratégiai programjai végrehajtásának aktuális állapota

4.1 Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program

Az egyes alintézkedések keretében tervezett beavatkozásokkal és intézkedésekkel kapcsolatban az alábbi szakmai észrevételek és javaslatok fogalmazhatóak meg.

Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program 1. alintézkedés: közigazgatási informatikai rendszerek együttműködésre való képességének erősítése

• Természetesen nem vitatható a tervezők azon szándéka, hogy az igazgatásszervezési szempontokat figyelembe kívánják venni, be kívánják építeni a majdani projektekbe. De szükséges, hogy már az e-közigazgatási projektek tervezésekor a folyamatok és a közigazgatás működésének végiggondolása vezérelje a tervezőket.

• Fenti követelményből ugyanakkor nem következik az, nem vezethető le, hogy az e-közigazgatás és az elektronikus közszolgáltatások fejlesztését célzó intézkedések, illetve egy további bontás eredményeként a központi és az ágazati szolgáltatások megbontásra kerüljenek két Operatív Program között.

• A 2007-2013-as tervezési időszakban az ÁROP és az EKOP egymást kiegészítve szolgálta az e-közigazgatás hazai kiépítését. A két Operatív Program létjogosultságáért meg kellett küzdeni, de az Európai Uniós finanszírozási szabályok is abba az irányba mutattak, hogy mivel az egyik Operatív Program ESZA, a másik ERFA finanszírozású, ezért nem is lehetne hatékonyan egy Operatív Programban kezelni a szakterület fejlesztési igényeit.

• A 2013-2020-as programozási időszakban megszűnik az Operatív Programok monofund jellege. Ez lehetővé tenné akár egy infokommunikációs Operatív Program indítását is. Amennyiben még sem kerül kialakításra külön Operatív Program az e-közigazgatási szolgáltatások fejlesztése még ebben az esetben is finanszírozható lehetne a GINOP keretében, míg a folyamatok tervezésének támogatása egy másik Operatív Program részeként valósulhatna meg.

• Az e-közigazgatáson belül a szolgáltatások központi és ágazati megkülönböztetésére nincsenek szakmai érvek, egy mesterséges lehatárolásról van szó.

• Amennyiben a Jó állam prioritás az interoperabilitás és az informatika horizontális jellegét kívánja zászlóra tűzni, akkor ez a logika felveti azt a kérdést, hogy az olyan ágazati fejlesztések, mint az oktatási- és egészségügyi informatika is megjelenhetnek-e ebben az Operatív Programban.

• A kormánydöntés értelmében a GINOP Infokommunikációs fejlesztések prioritásának 3. intézkedéséről – az e-közigazgatási szolgáltatások fejlesztéséről – a rendelkezésre álló 136 milliárd forintból 37-50 milliárd kerül átcsoportosításra a Jó állam prioritásra. Kérdéses ugyanakkor, hogy az így allokált forrás elegendő-e, azaz biztosítható-e az ágazati informatikai fejlesztések, projektek finanszírozási igénye? (Kívánatos lenne ezt bemutatni egy előzetes tanulmány keretében.)

• A GINOP forráscsökkenése esetében vizsgálni kell, hogy a központi kormányzati informatikai fejlesztések esetében elegendő forrás lesz e biztosítva. Szükséges lehet a GINOP-on belüli forrás átcsoportosításra az infokommunikációs prioritás javára.

• Az EFOP eredményes tervezését és végrehajtását megalapozandó vizsgálni szükséges, hogy milyen szakmai tudással és kapacitással rendelkezik az EMMI az e-közigazgatás területén Az interoperabilitás, a nyílt forráskódú megoldások és az adatbázisok együttműködése a jelenlegi kormányzati feladatmegosztásban nem az EMMI feladatkörébe tartoznak. A jelenleg 4 főből álló és kinevezett vezetővel nem rendelkező EKOP-ÁROP Irányító Hatóság EMMI-be integrálása nem oldja meg a szakmai kapacitás esetleges hiányának problémáját.

2. alintézkedés: közigazgatási dolgozók digitális írástudásának, informatikával kapcsolatos munkakörnyezetének fejlesztése

• Az alintézkedés esetében logikusan levezethető a Jó Állam prioritásban történő szerepeltetése.

• Sajnos e területet is érinti az a hatásköri megosztottság, hogy míg a köztisztviselők informatikai képzését és a kormányzati IT szakemberek megtartását célzó intézkedések az EFOP-ban jelennek meg, és ehhez igazodva a kapcsolódó irányító hatósági feladatokat az EMMI látja majd el, addig a közigazgatási stratégiáért a KIM felelős, míg a kormányzati IT vezetők többsége az NFM felügyelete alatt található intézményekben dolgozik.

4.2 Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program

Annak érdekében, hogy a fejlesztéspolitikai és szakpolitikai stratégiai célkitűzések koherenciája biztosított legyen, elengedhetetlen, hogy összehangolják a GINOP 3. prioritási tengelyének és a Kormány készülő szakpolitikai stratégiájának, a Nemzeti Infokommunikációs Stratégiának (NIS) cél- és eszközrendszerét. (A GINOP jelenleg utalást sem tartalmaz a NIS-re vonatkozóan, kizárólag az ex-ante feltétek vizsgálatakor tesz róla említést.) A NIS deklarált célja, hogy átfogó képet adva a magyar információs társadalom és IKT-piac jelenlegi helyzetéről, megfogalmazza a kívánatos célállapotot, és a 2014-20-as uniós tervezési ciklussal egybeeső időtávra szakmai irányokat, fejlesztési súlypontokat jelöljön ki az infokommunikációs területre vonatkozóan. Célszerű lenne az is, hogy a NIS és a GINOP terminológiáját is egységesítsék – mind formailag, mind tartalmilag.

A NIS és a GINOP 3. prioritási tengelye közötti koherencia erősítése érdekében javasolt a NIS pillérei és a GINOP vonatkozó fejlesztési prioritásainak összhangba hozása. A NIS keretében meghatározott négy pillér, illetve a GINOP öt fejlesztési prioritása gyakorlatilag ugyanazon beavatkozási spektrumot fedik le, de eltérő struktúrában (a GINOP „versenyképes IKT szektor fejlesztése" és a „digitális gazdaság fejlődésének előmozdítása" prioritásai megfeleltethetőek a NIS „Digitális gazdaság" pillérének). Az eltérő struktúra és terminológia használata nagymértékben megnehezíti a két stratégiai dokumentum által tervezett beavatkozások egymásnak való megfeleltethetőségét. A NIS megvalósulásának érdekében minden egyes NIS támogatási (fiskális) eszközt meg kellene feleltetni egy GINOP intézkedésnek.

A GINOP tervezete – nyilvánvalóan éppen munkaközi verziójából adódóan – jelenleg a helyzetelemzésre vonatkozóan igen korlátozottan tartalmaz csak megállapításokat. Ahhoz, hogy a megfogalmazott beavatkozások megalapozottsága biztosított és megállapítható legyen, nélkülözhetetlen a jelenlegi viszonyokat bemutató részek kiegészítése, továbbfejlesztése. Javasolt, hogy a 3. prioritási tengely tekintetében ehhez használják fel a NIS vonatkozó, részletes statisztikai adatokkal is alátámasztott megállapításait is. Ezáltal már a beavatkozások indokoltságát megalapozó helyzetfelmérés területén biztosíthatóvá válik a két stratégiai dokumentum közötti összhang. A helyzetelemzés kapcsán kívánatos lenne, hogy a dokumentum térjen ki a korábbi operatív programok beavatkozásainak áttekintő értékelésére. A korábbi tapasztalatok bemutatása elősegítheti a jelenleg tervezett beavatkozások alátámasztását, másrészről támpontot adhat a tekintetben is, hogy mi indokolta a korábban külön-külön operatív programokba (TIOP, EKOP, GOP) foglalt beavatkozási területek egyetlen közös operatív programba történő integrálását.

Az IKT-fejlesztésekre a GINOP a rendelkezésre álló források 9,89%-át allokálná. Indokolt a keret megemelése (illetve esetlegesen annak feltűntetése, hogy a pénzügyi eszközök és szolgáltatások fejlesztése prioritás keretében rendelkezésre álló források hány százaléka fordítható IKT típusú beavatkozásokra). Legalább a szakterület GDP-arányos részesedése mértékében lenne kívánatos meghatározni a 3., IKT fejlesztéseket tartalmazó prioritási tengely keretösszegét.

Javasolt, hogy a GINOP a 3. prioritási tengely tárgyalása során térjen ki annak rövid bemutatására, hogy a többi operatív program esetlegesen milyen, az infokommunikációs területet érintő és a GINOP-ból nem támogatott beavatkozásokat tartalmaz (így pl. az intelligens közlekedésfejlesztési beavatkozások, intelligens logisztikai, környezetvédelmi rendszerek). Fontos lenne annak ismertetése is, hogy a többi operatív program részben vagy egészben infokommunikációs tartalmú beavatkozásai tekintetében mi a lehatárolások rendező elve.

Multi-fund finanszírozhatóság engedélyezése esetén javasolt annak vizsgálata, hogy az államigazgatási folyamatok elektronizálását megalapozó folyamat felülvizsgálatára, újratervezésére, szabályozására irányuló (ESZA finanszírozású) beavatkozások is kapjanak helyet a GINOP-ban a rendelkezésre álló források egyidejű megemelésével. Semmiképpen nem lenne szerencsés ezen fázisok külön projektekben – esetlegesen külön operatív programok keretében – történő szétválasztása. Példa erre, hogy mind az Emberi Erőforrások Operatív Program (EFOP) „Közigazgatási szolgáltatások fejlesztése, az állam szolgáltató jellegének erősítése" intézkedés „közigazgatási informatikai rendszerek együttműködésre való képességének erősítése" címet viselő alintézkedése, mind a GINOP „Állami nyilvántartások és elektronikus azonosítás korszerűsítése" intézkedése tartalmazza az interoperabilitás megteremtéséhez szükséges fejlesztések támogatását. Amennyiben ezek az intézkedések szorosan kapcsolódnak egymáshoz, akkor nem szerencsés ezeket külön projektek, külön operatív programok keretében szétválasztani egymástól. Amennyiben viszont nincs ilyen szoros kapcsolódás, akkor mindkét operatív programban javasolt rögzíteni, hogy a jogi, technikai, szemantikai és szervezeti fejlesztési feltételek megteremtésére irányuló beavatkozások közül az EFOP, illetve a GINOP melyeket kívánja támogatni.

A tervezet kiemeli, hogy a 3. prioritás tengely mely uniós kezdeményezésekhez kapcsolódik közvetlenül. Azonban a Digital Agenda 7 pillérére, illetve az „Új készségek és munkahelyek menetrendjére" való hivatkozáson kívül az EU-s célkitűzéseket az ERFA és ESZA alapok 11 prioritási tengelyének bontásában is be kellene mutatni (mi tartozik/tartozhat ide).

A GINOP 5 fejlesztési prioritást (intézkedést) fogalmaz meg, ettől némiképp eltérő módon, a Partnerségi Megállapodásban más megfogalmazásban és kibővítve szerepelnek ezen prioritások. Két eltérés kiemelése fontos:

a) A „szélessávú infrastruktúra és hálózatok fejlesztése" sokkal leszűkítőbb, mint a „megfelelő IKT hozzáférést biztosító infrastruktúra és hálózatok fejlesztése" megjelölés. Mivel az ERFA prioritási cél világosan fogalmaz – „az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, a technológiák használatának és minőségének javítása" –, ez nem kizárólag a szélessávú infrastruktúrát jelenti, hanem például az iskolai, könyvtári és egyéb közösségi hozzáférési helyek IKT felszereltségét, ingyenes elérési lehetőségét, távmunkaházakat stb.

b) Ugyanígy nem indokolt az „infokommunikációs ismeretek, készségek fejlesztése" célkitűzésnél a Partnerségi Megállapodásban jelzett „közösségi hozzáférés erősítése" célkitűzés kivétele. A NIS helyzetelemzése jól bemutatja azt a gazdag IKT közösségi hozzáférési hely és intézményi infrastruktúrát, amit eddig kiépített, fenntartott az ország, és amelyre további értékhozzáadott szolgáltatásokat lehet fejleszteni.

A 4. specifikus cél tekintetében javasolt az intézkedési céloknál és/vagy a tervezett akcióknál megemlíteni az alábbi társadalmi problématerületeket, célcsoportokat, eszközöket is:

- idősek (65 év felettiek) internet hozzáférési- és használati mutatóinak javítása,
- 45-65 év közötti, még munkavállaló korú népesség IKT-képességeinek fejlesztése,
- munkanélküliek IKT-képességeinek fejlesztése, oktatása,
- romák esélyegyenlőségének javítása az IKT eszközök segítségével,
- közigazgatási szolgáltatások és fontosabb közszolgáltatások ügyindításának lehetősége kistelepülési hivatalokban, intézményekben (kisposta, eMagyarország pont, könyvtár stb.),
- e-közszolgáltatások és egyéb online közszolgáltatások akadálymentesítése a fogyatékkal élők számára,
- digitális írástudás és jártasság fejlesztése KKV-k számára.

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Infokommunikációért felelős Államtitkárság folyamatosan építi be a társadalmi konzultáció eredményeként beérkező észrevételeket.

4.3 Az Európai Bizottság véleménye az e-közigazgatás és az e-közszolgáltatások Operatív Programok szintű tervezéséről

Az Európai Unió Bizottságának hatáskörrel rendelkező szakmai főigazgatóságai állásfoglalást adtak ki az e-közigazgatás és az e-közszolgáltatások Operatív Program szintű tervezésével kapcsolatban. Az EU felhívja a magyar kormányzati szervek figyelmét arra, hogy az e-közigazgatás fejlesztését szolgáló intézkedéseket egy Operatív Programban kell tervezni. A Bizottság Magyarországra bízza, hogy melyik Operatív Program keretében valósuljanak meg ezen fejlesztések. Javasolt, hogy a 1814/2013. (XI. 14.) Korm. határozat - a 2014–2020-as európai uniós programok lebonyolítását támogató intézményrendszer felállításának szervezeti kereteiről és az európai uniós fejlesztési források felhasználásához kapcsolódó egyes feladat- és hatáskörökről, és az e-közigazgatás fejlesztésének jövőbeni irányairól – felülvizsgálatát és fentiek szerinti esetleges módosítását.

4.4 Magyary Program új változatának tervezete

Az elektronikus közigazgatás témája sokszor és többféleképpen jelenik meg a tervezetben. Ezzel kapcsolatban megkérdőjelezhető az előterjesztő azon álláspontja, hogy nincs szükség külön e-közigazgatási stratégiai tervdokumentumra (ld. stratégia 10. fejezet). A képet árnyalva azonban elmondható, hogy elfogadható megoldás lehet az e-közigazgatásnak a Kormány középtávú közigazgatás-fejlesztési stratégiájába történő megfelelő integrálása. Fontosnak tartjuk mindemellett, hogy a mindenkori Kormánynak egy leírt stratégiai tervdokumentumtól is függetlenül legyenek világos e-közigazgatási szakmai elképzelései (koncepció), mely tehát az adott időszakra vonatkozó közigazgatás-fejlesztési tervekben is szervesül.

A Nemzeti Infokommunikációs Stratégiában (NIS) is megfogalmazott digitális állam koncepció egyes tartalmi elemei nemzeti közigazgatásunk fejlesztése során horizontálisan megvalósítandó és koordinálandó beavatkozásokat igényelnek, melyek az MP szerinti négy beavatkozás közül alapvetően az „eljárásokhoz” kapcsolódóan tudnak hatni.

Az interoperabilitással kapcsolatos általános észrevételként fogalmazható meg, hogy

- a technikai értelemben vett interoperabilitáshoz nem elég a nyílt forráskódú megoldások támogatása: szükség van az alkalmazandó/alkalmazható szabványok kijelölésére is, azaz egy interoperabilitási keretrendszerre;

- a tervezetben emellett a szemantikai értelemben vett interoperabilitással is célszerű foglalkozni, illetve majd e vonatkozásban is indokolt lehet konkrét intézkedéseket is megfogalmazni.

5. Az informatikai és telekommunikációs szektorra vonatkozó aktuális szabályozási tevékenység

5.1 Szabályozási eredmények

A Kormány 1778/2013. (X. 28.) Korm. határozata egyes saját hatáskörben történő beszerzések során a szerződések időbeli hatályára vonatkozó korlátozás alóli mentesítésről

A Kormány a központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről szóló 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet 8. § (5) bekezdése alapján hozzájárul, hogy az 1. mellékletben felsorolt intézmények az ott meghatározott, saját hatáskörben indított beszerzéseik eredményeként megkötendő szerződések időbeli hatályát 2014. december 31-ig megállapíthassák.

A kormányhatározat az alábbi EKOP finanszírozású projekteket érinti:

- A Rendőrség elektronikus feldolgozó rendszerének korszerűsítése a KMR régióban
- A járási hivatalok informatikai infrastruktúrájának fejlesztése Kormányzati adatközpont és IT értéknövelt szolgáltatások nyújtása (Kormányzati felhő)
- Kormányzati adatközpont és IT értéknövelt szolgáltatások nyújtása (Kormányzati felhő)
- Központosított kormányzati informatikai rendszer kiterjesztése (KKIR2) DWDM eszközök szállítása és kapcsolódó szolgáltatások biztosítása az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program keretében megvalósuló Központosított Kormányzati Informatikai Rendszer kiterjesztése (KKIR2)
- Központosított kormányzati informatikai rendszer kiterjesztése (KKIR2)
- Notebook és monitor beszerzésKözpontosított kormányzati informatikai rendszer kiterjesztése (KKIR2)
- Teljes körű ügyfél azonosítás Hitelesítés szolgáltatást támogató alapszoftverek beszerzés
- Postai Agora
- Integrált Nemzeti Ingatlankataszter
- x86-os szerverek és külső, belső switch-ek beszerzése 3 node-os redundáns tűzfal
- hardverének kialakításához

- Integrált Nemzeti Ingatlankataszter IPS hálózati behatolás detektáló biztonsági berendezés beszerzése Földmérési és Távérzékelési Intézet
- Elektronikus Hulladékgazdálkodási Rendszer
- Komplex Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer Mezőgazdasági és Környezeti Információs Rendszer
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal korszerű ügyfélszolgálati rendszerének kialakítása

19/2013. (X. 29.) NMHH rendelet Az egyszerű adatátvitelt és hozzáférést biztosító elektronikus hírközlési szolgáltatók és a kereső- és gyorsítótár-szolgáltatók központi elektronikus hozzáférhetetlenné tételi határozatok adatbázisához való kapcsolódásának és a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatósággal való elektronikus kapcsolattartásának szabályairól.

2013. évi CLXXXI. törvény A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2014. évi egységes költségvetéséről

Az Országgyűlés a médiaszolgáltatásokról és tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 134. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) 2014. évi költségvetésének

a) kiadási főösszegét 32 432,8 M Ft-ban, azaz harminckettőmilliárd-négyszázharminckettőmillió-nyolcszázezer forintban,

b) bevételi főösszegét 32 432,8 M Ft-ban, azaz harminckettőmilliárd-négyszázharminckettőmillió-nyolcszázezer forintban hagyja jóvá.

A Kormány 1814/2013. (XI. 14.) Korm. határozata a 2014–2020-as európai uniós programok lebonyolítását támogató intézményrendszer felállításának szervezeti kereteiről és az európai uniós fejlesztési források felhasználásához kapcsolódó egyes feladat és hatáskörökről, és az e-közigazgatás fejlesztésének jövőbeni irányairól

A Kormány áttekintette a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználására irányuló programok tervezésének jelenlegi állását és megállapította, hogy indokolt – az Európai Bizottság álláspontjára tekintettel – az e-közigazgatás (e-government), valamint az e-közszolgáltatások (e-public sercvice) fejlesztésének elválasztása olyan módon, hogy

a) az e-közigazgatás (e-government) fejlesztésével összefüggő források az Emberi Erőforrások Operatív Program Jó Állam prioritási tengelye,

b) az e-közszolgáltatások (e-public service) fejlesztésével összefüggő források a Gazdasági és Innovációs Operatív Program Infokommunikációs fejlesztések prioritási tengelye keretében kerüljenek megtervezésre,

A kormány felhívja a közigazgatási és igazságügyi minisztert, valamint a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy az e-közigazgatás (e-government) fejlesztésével összefüggő források pontos összegének meghatározásával összefüggő egyeztetéseket folytassák le azzal, hogy az e-közigazgatás fejlesztésével összefüggő forrás mértékét 37–50 milliárd forint között szükséges meghatározni.

A kormány a nemzetgazdasági miniszter útján felhívja a 2014–2020-as programozási időszak előkészítéséért felelős uniós főtárgyalót, hogy vizsgálja meg az infokommunikációs feladatok ellátása érdekében a 10. pontban foglaltakkal összefüggésben kieső források feltételekkel történő biztosíthatóságát a Gazdasági és Innovációs Operatív Program Infokommunikációs fejlesztések prioritási tengelye vonatkozásában.

A feladatok határideje 2013. november 22. volt.

20/2013. (XI. 15.) NMHH rendelet A frekvenciahasználati jogosultság megszerzését szolgáló árverés és pályázat szabályairól szóló 4/2011. (X. 6.) NMHH rendelet módosításáról

29/2013. (XI. 26.) KIM rendelet A számviteli törvény szerinti beszámoló elektronikus úton történő letétbe helyezéséről és közzétételéről szóló 11/2009. (IV. 28.) IRM–MeHVM–PM együttes rendelet és az elektronikus cégbejegyzési eljárás és cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 24/2006. (V. 18.) IM rendelet módosításáról

21/2013. (XII. 4.) NMHH rendelet A nyilvános elektronikus hírközlési szolgáltatáshoz kapcsolódó adatvédelmi és titoktartási kötelezettségre, az adatkezelés és a titokvédelem különleges feltételeire, a hálózatok és a szolgáltatások biztonságára és integritására, a forgalmi és számlázási adatok kezelésére, valamint az azonosító kijelzésre és hívásátirányításra vonatkozó szabályokról szóló 4/2012. (I. 24.) NMHH rendelet módosításáról

5.2 Folyamatban lévő szabályozási tevékenység

Előterjesztés a kormányablakokról szóló Korm. rendeletről

Az előterjesztés a kormányablakok országos hálózatának kialakítása érdekében, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok működése szempontjából szükséges jogszabályok módosításait

tartalmazza kormányrendeleti szinten. A Kormány célkitűzései között kiemelt célként jelent meg a kormányablakok létrehozása, ezáltal megerősítve a közigazgatásba vetett bizalmat és így az ügyfélbarát közigazgatás alapelvének széleskörű, élethelyzetekhez igazított alkalmazását. A kormányablakok létrehozásával a Kormány a „Jó Állam" megteremtésének szándékát reprezentálta.

A „Jó Állam" program egy hatékony, koordinált és ügyfélközpontú közigazgatás megvalósítását jelenti, amelyből kifolyólag fel kell számolni az ügyfelek hatósági ügyeinek intézését nehezítő, bürokratikus hatósági folyamatokat, valamint meg kell erősíteni mind az ügyfelekben, mind az ügyintézőkben és a közigazgatás valamennyi szereplőjében a közigazgatás szolgáltató jellegét. Az ügyfelek szempontjából elsődleges célkitűzés az ügyintézés menetének egyszerűsítése, valamint a kormányablakoknál kezelhető és egy helyen intézhető ügykörök folyamatos bővítése.

Előterjesztés a Nemzeti Kiberbiztonsági Koordinációs Tanácsról

2013. július 1-jén lépett hatályba az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvény amely egyebek mellett rendelkezik a Nemzeti Kiberbiztonsági Koordinációs Tanács létrehozásáról és meghatározza a Tanács alapvető feladatait. Az Ibtv. felhatalmazást ad a Tanács, a Kiberbiztonsági Fórum és a kiberbiztonsági ágazati munkacsoportok létrehozásával, működtetésével kapcsolatos szabályokról, feladat- és hatáskörükről szóló kormányrendelet megalkotására is. Az Ibtv. 24. § (1) bekezdés f) pontjában kapott felhatalmazás alapján a kormányrendelet kiadása szükséges.

6. Kiemelt állami infokommunikációs projektek végrehajtásának monitoringja

6.1 Az EKOP aktuális helyzete

Az EKOP keretében megvalósuló informatikai fejlesztések közül az alábbi projektek mutatnak jelentősebb elmaradást:

- Telefonos ügyfélszolgálat megújítása
- Az integrált ügyfélszolgálatok interoperabilis informatikai infrastruktúrájának kialakítása
- Oktatási és kormánytisztviselői funkciókat támogató kártyarendszer kiépítése
- Teljes körű ügyfél azonosítás
- Elektronikus Hulladékgazdálkodási rendszer

- Országleltár - Integrált Nemzeti Ingatlankataszter
- Földhivatali folyamatok ügyfélközpontú átalakítása és ahhoz szükséges korszerűsítése
- Ügyfélkapcsolatok fejlesztése Háttér konszolidáció

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium tájékoztatása alapján 2013-ban forrásvesztés nem fenyeget. Ezen cél elérése érdekében a NISz Zrt. egyes projektjeinek összevonása és nagyprojektként történő elismertetésére, megkezdődtek az egyeztetések az Európai Unió képviselőivel.

6.2 A 2014-2020-as tervezési időszak fejlesztéspolitikai programjai

A stratégiai dokumentumok korábbi verzióihoz képest jelentős tartalmi és formai előrehaladáson mentek keresztül.

A tervezett beavatkozások a még szükséges korrekciók, pontosítások végrehajtását követően alkalmasak lehetnek arra, hogy a 2014-2020-as időszakban Magyarországra érkező európai uniós források felhasználáshoz stratégiai keretet adva biztosítsák a Partnerségi Megállapodásban kitűzött fő fejlesztési prioritások megvalósulását.

Ahhoz, hogy e szerepüket az operatív programok valóban betölthessék nélkülözhetetlen a fejlesztéspolitikai és szakpolitikai stratégiai dokumentumok koherenciájának biztosítása, mely megköveteli, hogy az ágazati stratégiák célkitűzései az operatív programok beavatkozási rendszerébe is következetesen beépítésre kerüljenek. Az ágazati stratégiák koherens és következetes érvényestése alapvető feltétele annak, hogy a hazai, és az uniós források felhasználására, továbbá a kapcsolódó szabályozási környezet kialakítására az adott ágazaton belül közös, egy irányba ható vezérlő elvek mentén kerüljön sor.

Az operatív programokat áttekintve ugyanakkor megállapítható, hogy az ágazati stratégiák célrendszere nem minden esetben került átültetésre a véleményezett tervezetekbe, ezért javasoljuk az ágazati stratégiák célkitűzéseinek az operatív programokban történő hangsúlyosabb megjelenítését, a stratégiai dokumentumok intézkedéseinek összehangolását.

A tervezetekben felvázolt fejlesztési célkitűzések koherenciájának biztosítása, és az operatív programok összehangolása érdekében javasoljuk továbbá, hogy a több operatív program beavatkozási rendszerébe is beilleszthető támogatási területek esetében a programok közötti lehatárolások egyértelműen kerüljenek meghatározásra. Ennek hiányában fenn áll a veszélye annak, hogy egyébként indokolt és szükséges fejlesztések egyáltalán nem, vagy éppen duplikálva jelennek meg a releváns operatív programokban.

Általánosságban javasolt annak megfontolása, hogy az operatív programok az uniós források későbbi kihelyezéséhez szélesebb mozgásteret biztosítva, – ott ahol ez egyéb szakmai okokból nem indokolt – tartózkodjanak a konkrét technológiai vagy egyéb specializáció rögzítésétől a tervezett intézkedések meghatározása során. Az operatív programok 7 éves ciklust ölelnek fel, mely időtáv alatt oly mértékű változások következhetnek be a társadalmi, szabályozási, vagy technológiai környezetben, amelyek következtében egy, a tervezés időpontjában relevánsnak tűnő konkrét intézkedés, a megvalósítás időpontjában már idejétmúltnak bizonyulhat. Továbbá az indokolatlan, túlzott specifikáció a forrás kihelyezések során szükségtelenül korlátozhatja a döntéshozók választási lehetőségeit, mozgásterét is.

A források hatékony kihelyezésének elősegítése érdekében javasolt annak megfontolása, hogy az újonnan kialakított pályáztatási rendszerben a piac által vezérelt projekt ötletek rugalmasabb eljárás mentén részesülhessenek támogatásban. Így a pénzügyi és CLLD eszközök alkalmazásán túl javasoljuk olyan mechanizmusok, konstrukciók kialakítását, melyek mentén lehetőség nyílik olyan, piaci szereplők által kidolgozott projekt javaslatok egyedi döntés nyomán történő támogatására is, amelyek az akciótervben nevesített, illetve adott időpontban meghirdetett támogatási konstrukciókba nem illeszthetőek be, ugyanakkor szervesen támogatják az adott operatív program célrendszerének megvalósulását.

Az Európai Unió fejlesztési követelményrendszerének valamint az Európai Uniós Tagállamok tervezési folyamatainak ismeretében, indokoltnak tartjuk, hogy az elektronikus közigazgatás és az elektronikus közszolgáltatások egy Operatív Programon belül és egy prioritási tengelyen kerüljenek tervezésre. A 2014-2020-as tervezési időszak lehetővé teszi multi-fund (ESZA és ERFA) jellegű Operatív Programok indítását, így az elektronikus közigazgatás fejlesztéséhez szükséges folyamat-átalakítási és képzési feladatok és az infrastrukturális beruházások egy Operatív programból is finanszírozhatóak. Javasolt, hogy a 1814/2013. (XI. 14.) Korm. határozat - a 2014–2020-as európai uniós programok lebonyolítását támogató intézményrendszer felállításának szervezeti kereteiről és az európai uniós fejlesztési források felhasználásához kapcsolódó egyes feladat- és hatáskörökről, és az e-közigazgatás fejlesztésének jövőbeni irányairól – felülvizsgálatát és fentiek szerinti esetleges módosítását.

7. A kormányzat számára példaértékű projektek bemutatása

7.1 Okos városok

A korunkban zajló technológiai változások teljesen átformálják a városok mindennapjait. A technológiai változásokkal lépést tartó, az infokommunikáció nyújtotta lehetőségeket és elemzési módszereket alkalmazó településeket okos városnak nevezi a szakmai terminológia.

Ezen városok a technológia biztosított lehetőségeket számos közszolgáltatás tekintetében hasznosítják, éppúgy kihasználják az oktatás, egészségügy, és energiaellátás területén, mint az adók beszedése vagy a közlekedési közszolgáltatások nyújtása során. A legszembetűnőbb fejlődés ugyanakkor a szakemberek szerint a közlekedés és energiaellátás területén fog lezajlani az elkövetkező időszakban.

A közlekedés területén a városoknak a növekvő lakosságszám jelenti a legnagyobb kihívást, az egyéni motorizált közlekedés a városokban élő népesség ilyen magas aránya mellett már rendkívül drágává válhat, ezért olyan okos megoldásokat szükséges implementálni, amelyek a jövőben is biztosítják az emberek számára a közlekedés egyéni formáit.

A Daimler csoport e problémára választ kereső kísérleti megoldása, az úgynevezett car2go-rendszer, melyben a regisztrált ügyfelek a város kijelölt zónáin belül szabadon hozzáférhetnek egy gépkocsi flottához. A regisztrált ügyfelek meghatározott díj ellenében vehetik igénybe a gépkocsikat, illetve okostelefonos alkalmazás segítségével lehet rákeresni a legközelebbi szabad járműre. A rendszer már működik Berlinben, illetve nem rég indult el Milánóban, és dinamikusan növekvő regisztrált ügyfél állománnyal büszkélkedhet. A közlekedés mellett a már említettek szerint az energiaellátás az a terület, ahol emelkedő számban figyelhetőek meg az újabb és újabb okos megoldások. Így már Magyarországon is megjelentek az intelligens hálózatok, valamint az okos mérési megoldások is.

A hazánkban is már kísérleti jelleggel tesztelt okos mérési megoldásokban a fogyasztás optimalizálása révén realizálható jelentő költséghatékonysági, energiatakarékossági lehetőséget lát az Unió.

Az okos mérési megoldások lényege, hogy általuk a fogyasztó sokkal pontosabb és részletesebb képet kap saját fogyasztási szokásairól, így könnyebben azonosíthatóak a fogyasztásának azon területei, amelyben megtakarítási lehetőségek rejlenek. Az okos mérési megoldások elterjedésével párhuzamosan az energia tarifák árképzésében is változások következhetnek be. Így a szolgáltató eltérő időintervallumokhoz eltérő tarifákat rendelhetnek majd, melyekhez igazodva a tudatos fogyasztók optimalizálhatják saját fogyasztásukat.

A fentiekben már érintettek szerint Magyarországon is vannak már kezdeményezések az okos mérés területén. Ennek egy új lépéseként az E.ON Győr városával együttműködve elindított egy „smart city" programot. A program részeként a városban megvalósuló új beruházásoknál már következetesen érvényesítik majd a legújabb energiahatékonysági, gazdálkodási szempontokat, követelményeket. Továbbá a város a fogyasztók okos mérési megoldásokkal történő ellátását is célul tűzte ki.

7.2 Újgenerációs technológiák

Napjainkban egyre több területen és helyen találkozunk QR kódokkal. A vonalkód lehetséges utódjának is tekinthető megoldást jelenleg leginkább marketing célokra használják a cégek; mobil eszközzel történő leolvasást követően bővebb – multimédiás vagy szöveges – információk juttathatóak el a potenciális fogyasztókhoz az adott termékről, vagy szolgáltatásról.

A marketing célú felhasználás mellett a QR kódok alkalmazásának másik jelentős területét a különféle jegyek azonosítása adja. Így a vonatjegyektől kezdve a koncert vagy színházjegyekig számos esetben találkozhatunk a jellegzetes formájú kóddal.

A QR kódok jelenlegi generációjának van azonban egy jelentős hiányossága, amely gátat szab a lehetséges felhasználási területek kiszélesítésének, bővítésének. Semmilyen formában nem köthető ugyanis személyhez, nem alkalmas a jogosult felhasználó azonosítására, így könnyen sokszorosítható, lemásolható, azaz jogosulatlanul felhasználható. A jogosulatlan felhasználás annyira valós jelenség, hogy a QR kódos jegykibocsátásban nálunk előbbre tartó nyugati országokban is jellemzően 10 százaléknyi jogosulatlan látogatóval kalkulálnak a rendezvényszervezők.

E problémára kínál megoldást a magyar tulajdonú, magyar fejlesztőket alkalmazó Cellum által hamarosan piacra bocsátott új, motion-dynamic QR code névre hallgató megoldás.

A megoldás lényege, egy mozgó, folyamatosan változó QR kód, amely nem egyetlen kódot, hanem egy ezekből összeálló 3 tizedmásodpercenként változó kódsorozatot jelenít meg. A kódban rejlő adattartalom sem egyetlen rávillantással, hanem másfél másodpercnyi szkennelésre van szükség az információk kiolvasására. A kiolvasást azonban továbbra is bármikor és bárhol el lehet majd végezni mobiltelefonon lévő alkalmazással, mert nem kell hozzá online kapcsolat.

A most piacra bevezetni tervezett megoldásnak számos előnye van a QR kódok korábbi generációjához képest. A kód egy egyszerű képernyőmentéssel nem nyerhető ki, nem továbbítható és másolható, így nem használható fel több személy által. Bár a kódsorozat is továbbítható digitálisan, a kifejlesztett megoldás annyi adat tárolására biztosít lehetőséget, hogy abban a jogos felhasználó azonosítását lehetővé tevő adat – pl. fénykép – is tárolható, így a kódsorozat továbbítása gyakorlatilag értelmét veszti.

Az azonosítást is lehetővé tevő technológiának, az alkalmazott 4096-bites RSA-titkosítás által biztosított magas biztonsági szintnek köszönhetően a motion-dynamic QR code a QR kódok új felhasználási területei előtt is megnyitja a kaput. Így a jegyek azonosítása mellett az okiratok digitalizálására, az okirat hamisítások megakadályozására is megoldást kínálhat.